

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a douăzeci și noua după Rusalii

167 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu

Câteva lucruri, mai puțin știute, despre Mihai Eminescu

Sărbători după sfinte sărbători. Încă de pe băncile școlii am memorat ziua de 15 ianuarie drept aniversarea lui Eminescu. Așadar, mijlocul lui ghenar ne oferă o sărbătoare a culturii, a simțirii românești, când, în fiecare an, ne amintim de poetul nepereche. Convențional, îi serbăm acum ziua de naștere, deși el știa că nu a venit pe lume la 15 ianuarie. Tatăl său, Gheorghe Eminovici, într-o discuție cu preotul Ion Stamate de la biserica Uspenia din Botoșani au hotărât o dată convenabilă, atunci când, se pare, au stabilit botezul pruncului. Căminarul din Ipotești își notase cu precizie chiar ora nașterii celui de-al șaselea din cei zece copii ai săi. La sfârșitul unei Psaltiri aparținând familiei, tatăl nota: „astăzi, 20 decembrie, anul 1849, la patru ceasuri evropienești s-au născut fiul nostru Mihai” (Leca Morariu, *Eminescu, note pentru o monografie*, Cernăuți, 1943).

Respectiva însemnare cuprindea, în ordine strictă, toate datele de naștere ale urmașilor căminarului Eminovici. Era un fel de cronologie familială întocmită de meticolosul părinte odată ce i se nășteau copiii. Mihai însuși și-a consemnat în registrul membrilor societății Junimea ziua de naștere: *20 decembrie 1849, de ignat*. Ce-i drept, certificatul de botez a lui Eminescu indică drept data de naștere „15 ghenari, locul nașterii, Botoșani și s-a botezat la 21 ghenari 1850”. Știm și din alte exemple că în acea vreme întocmirii documentelor civile erau mai mult sau mai puțin indiferenți față de exactitatea zilei de naștere sau chiar a numelor. Cert este că, mai târziu, Eminescu și-a „acceptat” ziua de naștere stabilită prin act, iar cel mai important este că ne amintim de el și că nația română îl „troienește cu drag” la momentele comemorative îndătinat.

(continuare în pagina a doua)

Grafică realizată de Mădălina Brăteanu

Evangelhia Duminicii Ev. Luca 17, 12-19 A celor zece leproși

În vremea aceea când a intrat Iisus într-un sat, L-au întâmpinat zece bărbați leproși care stăteau departe și care au ridicat glasul și au zis: Iisuse, Învățătorule, fie-ți milă de noi! Iar El, văzându-i, le-a zis lor: duceți-vă și vă arătați preoților. Dar, pe când ei se duceau, s-au curățit de lepră. Iar unul dintre ei, văzând că s-a vindecat, s-a întors și cu glas mare slăvea pe Dumnezeu; și a căzut cu fața la pământ lângă picioarele lui Iisus și I-a mulțumit. Și acela era samarinean. Iisus însă, răspunzând, a zis: oare, nu toți cei zece s-au curățit? Dar cei nouă unde sunt? Nu s-a găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu, decât numai acesta care este de alt neam? Apoi a zis către acela: scoală-te și du-te; credința ta te-a mântuit.

Legătura deosebită cu Maica Fevronia

Vasăzică, odată stabilit botezul, urma alegerea nașilor. Oare cine s-a învrednicit să-i țină lumânarea, cine s-a mândrit cu așa un fin genial? Din înscrisurile vremii, aflăm că Vasile Iurașcu, bunicul dinspre mamă, i-a fost naș. În această calitate, el a iscălit mitrica (condica nou născuților) de la Biserica Uspenia din Botoșani, unde copilul a primit botezul la 21 ianuarie. Au slujit la sfânta taină preotul Ioan cu fiul său, diaconul Dumitru Știmate. Prezentă la încreștinare a fost și maica Fevronia de la Mănăstirea Agafton, sora Ralucăi, mama noului născut. Se pare că mătușa călugăriță, mai blândă din fire, a nutrit pentru nepotul ei o dragoste aparte. De aceea, mai târziu, copil fiind, Eminescu nu doar *cutriera păduri*, ci mergea și pe la mătușa Fevronia, la mănăstire, unde a și revenit la maturitate, ori de câte ori dorul după clipele inocenței îi dădeau târcoale. Deși acolo mai trăiau încă două surori de-ale mamei, Olimpiada și Sofia, prima fiind stareță, precum și o verișoară, monahia Xenia Velisar, totuși Eminescu păstra pentru călugărița Fevronia o prețuire deosebită. O însemnare de-a lui Matei, unul din frații poetului, dă mărturie că în casa Fevroniei scriitorul a auzit povestea lui Călin, din gura maicii Zenaida, venită la surata ei ca să participe la o clacă de tors lână. Mișcat de istorisirea călugăriței, genialul român a memorat basmul, iar la scurt timp l-a versificat. Așa s-a născut poemul *Călin, file din poveste*, publicat în revista ieșeană *Convorbiri literare*, la 1 noiembrie 1876.

Așadar, ziua lui Eminescu: un fericit moment să ne reamintim de cel care a dus arta poeziei la înălțimi neîntrecute, dăruind cuvintelor armonii surprinzătoare, simțămintelor adâncime unică, iar viziunilor orizont nemărginit. Recitind zilele trecute câteva din articolele sale, l-am regăsit pe Eminescu tonic, mereu surprinzător. Ori de câte ori l-am citi ne surprinde cu noi și noi detalii, desprinde din viața ori din excepționala sa creație. Nu putem trece peste ziua sa aniversară fără a vă împărtăși câteva lucruri mai puțin cunoscute despre inegalabilul român.

Susținător al construirii Catedralei Mântuirii Neamului

Bunăoară, se știe prea puțin că Eminescu a susținut fervent construirea în București a unei biserici monumentale, închinată eroilor români din toate locurile și timpurile, jertfiți pentru libertatea și demnitatea națională. Într-unul din articolele publicate în ziarul *Timpul*, „economistul” Eminescu sugera modalități pertinente de finanțare a catedralei dorite. Se știe că în perioada ieșeană nepieritorul botoșănean a suplinit o scurtă perioadă orele de statistică economică și geografie la Școala Comercială din urbe, Liceul Economic și de Drept Administrativ de mai târziu. Numai el putea să-și însușească atât de repede remarcabile strategii economice, încât să găsească un mod interesant pentru colectarea de fonduri în vederea ridicării edificiului religios: din fiecare bilet vândut de Loteria Națională, propunea el, să se aloce un procent în direcția menționată. Din această perspectivă, zidirea actualii Catedrale a Mântuirii Neamului constituie și împlinirea mărețului vis al poetului.

Atașamentul stihuitorului față de Ortodoxie s-a vădit în multe alte împrejurări, printre care acțiunea întreprinsă ca bibliotecar la Iași, când a întocmit un raport către Ministerul Instrucțiunii, cerând alocarea unui fond de 585 lei în vederea achiziționării câtorva cărți și manuscrise vechi, având, în mare parte, conținut religios: *Cele șapte taine*, de Mitropolitul Varlaam, un *Acatist* din 1673 și *Psaltirea* lui Dosoftei. (Eminescu, *roman cronologic*, de Pentru Vintilă, București, 1974). Inspiratul bibliotecar vedea în aceste documente nu doar o valoare culturală, istorică, ci și una spirituală căci prin ele se arată credința și frumusețea culturii izvorâtă din credință.

Fiul lui Mihai Eminescu

La fel de surprinzătoare pentru mulți este informația potrivit căreia Eminescu a trăit sentimentele, grijile, bucuriile oferite de existența unui copil. Da, se pare că Eminescu a fost și tată! Conform precizărilor din cartea renumitului eminescolog Augustin Z. N. Pop, (*Noi contribuții documentare la biografia lui Mihai Eminescu*, București, 1969), poetul ar fi avut un prunc cu o femeie care, se pare, nu a dorit să întemeieze o familie cu el. Băiatul s-ar fi născut la 19 iunie 1877. Căsătoria mamei cu Ion Lăzăreanu, paznicul domeniilor căminarului Eminovici, a făcut ca odrasla să primească la naștere numele de familie al acestuia, iar fiindcă era vară, prenumele i s-a spus Ilie. Eminescu avea atunci 27 de ani. Ne punem fireasca întrebare: el, care iubea atât de mult adevărul, cum a acceptat ca unicul său urmaș să poarte numele altuia?

Trebuie să înțelegem că Eminescu, om precum noi

toți, a dovedit inerente scăderi pe care numai Dumnezeu le va judeca nepărtinitor, noi pământeni neavând acest drept. Pruncul l-a botezat chiar sora mezină a poetului, Harieta; ea a stăruit ca numele să-i fie cel al tatălui natural, Mihai. O situație, cel puțin pe atunci, rar întâlnită: un nume la botez, altul în acte. Nefireasca stare s-a reglementat printr-un proces întâmplat abia prin anii 1927, când Ilie Lăzăreanu a cerut în instanță să i se recunoască numele real. Cauza i-a apărut-o avocatul Dumitru Mănăstireanu. Conform documentelor de la Tribunalul Botoșani, din dosarul cu nr. 4924/1927, avocatul a adus probe scrise și orale pentru susținerea speței reclamantului Ilie Lăzăreanu. Dumitru Mănăstireanu, meșteș cu Eminovicii, dar și cu familia Lăzăreanu, a povestit instanței cum poetul venea adesea să-și cerceteze copilul, îi aducea dulciuri, chiar se jucau împreună, iar de multe ori mergea la școala din Pomârla, unde studia Ilie, interesându-se despre situația școlară a elevului.

Mai există informații ce arată nemulțumirea nașei Harieta, care o muștra pe mama finului, Ileana, căci nu-și striga băiatul cu numele de botez, folosindu-l pe cel din acte. Sentința tribunalului a fost favorabilă doar în parte reclamantului căci i s-a schimbat numai prenumele, din Ilie în Mihai, nu și cel de familie. Eminescologul Pop spune că Mihai Lăzăreanu a lucrat ca agent fiscal la Primăria din Botoșani, având o existență retrasă. Taciturn incurabil, nu a dorit să-și întemeieze o familie, ducând o viață singularică, sfârșită în anul 1944, la vârsta de 67 de ani. Se pare că fiul a moștenit ceva din imaginația și visarea tatălui natural. Într-o misivă, pensionarul Lăzăreanu scria unui amic: „... de m-ar întreba cineva dacă aș vrea să mor, îi răspund anticipat: niciodată, dar să trăiesc fericit ca un Sfânt în veșnicie”.

Sfidând serbarea austrieilor

Tot din perioada ieșeană a viețuirii poetului, voim să amintim un episod la fel de interesant: se știe că patriotismul lui Eminescu nu a rămas doar la nivel declarativ. S-a implicat cu toată ființa, asumându-și riscuri mari, dar nu a abdicat niciodată de la datoria sfântă de a-și apăra frații de un neam de pe pământurile românești înstrăinate. Prin 1875, poetul făcea o călătorie la Cernăuți, prilejuită de înființarea universității germane în capitala Țării Fagilor. În bagaje și-a îndesat un pachet întreg de exemplare din lucrarea *Răpirea Bucovinei*, nesemnată, dar întocmită cu multe documente și dovezi grăitoare de către Mihail Kogălniceanu. La Cernăuți l-a găzduit bunul său amic, V.T. Stefanelli, acesta rămânând uimit de curajul poetului de a trece granița cu maldărul de broșuri militante pentru unirea Bucovinei cu țara mamă. A doua zi, cărțile lui s-au distribuit românilor în tot orașul. Ba, mai mult, cu o îndrăzneală aproape de inconștientă, Eminescu a trimis prin poșta respectiva fascicula chiar oficialilor orașului.

Autoritățile habsburgice au reacționat prompt: la două zile după această „ispravă” a tinerilor patrioți, au interzis prin lege misiva patriotică. În seara următoare Eminescu, împreună cu Stefanelli și alți buni amici, lua masa la un restaurant unde foarte mulți austrieci, purtând fracuri, serbau centenarul anexării Bucovinei de către Imperiul Habsburgic. Românii, îmbrăcați obișnuiți, au nemulțumit pe jubilanți, așa încât unia dintre ei, avocatul Komariner, apropiindu-se de masa lor, i-a apostrofat, reproșându-le că nu cinstesc cum se cuvine ziua. Iritat de infatuarea vorbitorului, poetul s-a prefăcut a-l confunda cu unul din ospătarii localului, poruncindu-i pe un ton ironic: „*chelner! mai vrem câte o bere!*”. Austriacul s-a depărtat rușinat de la masa românească, iar Eminescu și comensii tăifăsuiau veseli că au scăpat de discursul anost al austrieicului (Teodor V. Stefanelli, Amintiri despre Eminescu, București, 1914).

Despre Eminescu s-a scris și încă se va mai scrie, dar niciodată nu va fi îndeajuns

Iată doar câteva aspecte, care nu fac decât să ne demonstreze că, într-adevăr, Eminescu este inepuizabil, atât în scrisul său, cât și în fapte. Despre „luceafărul” culturii românești s-a scris și încă se va mai scrie, dar niciodată nu va fi îndeajuns. Viața tumultuoasă, alături de geniala-i operă vor constitui mereu izvoare nesecate de inspirație pentru cei atrași de mitul eminescian, doritori să-i pătrundă tainele adânci.

Acum, la ceas comemorativ, îngăduie-ne, mărite Eminescu, să-ți *troienim memoria* cu nesfârșite aduceri aminte ție, celui ce ai cântat atât de dulce în limba românească și ai iubit cu foc nestins sângele din care ai răsărit. Odată cu aceasta să ne arătăm recunoștința față de Dumnezeu, Care, din poporul român *te-a sorbit pe tine, geniu al neamului, cum soarbe soarele un nour din marea de amar*”.

Sursa: doxologia.ro

Comentarii patristice la Duminica celor zece leproși

(Lc. 17, 11-14) *Iar pe când Iisus mergea spre Ierusalim și trecea prin mijlocul Samariei și al Galileii, Intrând într-un sat, L-au întâmpinat zece leproși care stăteau departe, Și care au ridicat glasul și au zis: Iisuse, Învățătorule, fie-Ți milă de noi! Și văzându-i, El le-a zis: Duceți-vă și vă arătați preoților. Dar, pe când ei se duceau, s-au curățit.*

De ce Hristos nu a spus: *Voiesc, fiți curățați!* (Lc. 5, 13), așa cum a făcut cu celălalt lepros, în loc să le poruncească să se arate preoților? Pentru că Legea așa poruncea celor ce se vindecau de lepră (Lev. 14, 2). Le poruncea să se arate preoților și să aducă jertfă pentru vindecarea lor. Hristos le-a poruncit să meargă, curățiți deja fiind, ca să aibă și mărturia preoților, a mai-marilor evreilor și întotdeauna pizmași pe slava Domnului. Aceștia au mărturisit că în chip minunat și nesperat au fost sloboziți de necazul lor de către Hristos, Care a voit să-i vindece. Hristos nu i-a vindecat îndată, ci i-a trimis mai întâi la preoți, pentru că ei cunoșteau când cineva era bolnav de lepră și tot ei cunoșteau când cineva este vindecat.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, *Comentariu la Luca, Omilia 113-116*)

(Lc. 17, 15) *Iar unul dintre ei, văzând că s-a vindecat, s-a întors cu glas mare slăvind pe Dumnezeu.*

Astăzi, Domnul îi mustră pe cei ce țineau Paștele cum o făceau evreii precum și pe unii leproși pe care i-a curățit. Amintiți-vă că iubea pe cei recunoscători și se mânia pe cei nerecunoscători, pentru că nu aduceau mulțumire Mântuitorului lor. Ei s-au gândit mai mult la vindecarea lor de lepră decât la Cel care i-a vindecat. De fapt, unuia i s-a dat mai mult decât celorlalți, căci în afară de vindecare, Domnul i-a spus: *Ridică-te și mergi în pace. Credința ta te-a mântuit.*

Vedeți, cei care aduc mulțumire și cei care slăvesc au același fel de simțăminte, slăvesc pe Ajutătorul lor pentru darurile primite. De aceea, Pavel a îndemnat pe toți să *slăvească pe Domnul în trupul lor* (1 Cor. 6, 20). Isaia a poruncit și el același lucru: *să preaslăvească pe Domnul* (Is. 42, 12).

(Sf. Atanasie cel Mare, *Omilii la sărbători 6*)

(Lc. 17, 15) *Iar unul dintre ei, văzând că s-a vindecat, s-a întors cu glas mare slăvind pe Dumnezeu.*

Căzând într-o stare de neglijare a recunoștinței, cei nouă leproși, care erau din neamul iudeilor, nu s-au întors să aducă slavă lui Dumnezeu. Prin aceasta, Hristos vrea să arate că Israel era cu inima împietrită și uita cu totul să fie recunoscător. Străinul, samarineanul care s-a vindecat, era de neam străin, venit din Asiria. Cuvântul *prin mijlocul Samariei și al Galileii* are un înțeles. *el s-a întors cu glas mare, slăvind pe Dumnezeu.* Aceasta arată că samarinenii erau recunoscători, iar iudeii, chiar și când se bucurau de mari daruri, uitau să fie recunoscători.

(Sfântul Chiril al Alexandriei, *Comentariu la Luca, Omilia 113-116*)

Sursa: doxologia.ro

“Astfel, a te jertfi din iubire pentru alții, nu din dispreț, cum o faceau filosofii vechi, stoicii, nu din respectul unei legi, ci în numele lui Dumnezeu și pentru semenul tău, din iubire pentru lume, e cea mai înaltă formă a existenței umane. În ea e acel sâmbure de adevăr – iubirea în stare să dizolve întreaga dizarmonie dintre oameni și asprimea luptei pentru existență, ce bântuie natura întregă”.

(Mihai Eminescu)

Publicație editată de

Parohia TOMA COZMA, ISSN 2067 - 8274

Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax: 0232 211 273

Preot paroh Mihai Mărgineanu, tel. 0742 044 844

Preot Il Iustinian-Ionuț Răduc, tel. 0729 935 888,

Colectiv redacțional:

Contact: tel. 0741 706 602, redactor_sef@yahoo.com
Vasilica Onofrei, Doru-Dumitru Sîrghie, Răzvan Chițac,
Valentin Burlacu, Pr. Mihai Mărgineanu (coordonator)

Grafică: Elena Gheorghită, Mădălina Brăteanu

Administratori site parohie:

Alexandru Losonczy, Costel Dumitru, Vasilica Onofrei
www.parohiatomacozma.ro, parohiatomacozma@gmail.com

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank Iași

PROGRAM LITURGIC ÎN ACEASTĂ SĂPTĂMÂNĂ

* *Duminică, 15 ianuarie,*

- ora 8.00 - Utrenia și Sfânta Liturghie.
- ora 17.00 - Paraclisul Maicii Domnului

* *Miercuri, 18 ianuarie,*

- ora 8.00 - Acatistul Sf. Ap Toma

* *Joi, 19 ianuarie,*

- ora 17.00 - Acatistul Sf. M. Mc. Ecaterina

* *Vineri, 20 ianuarie,*

- ora 17.00, Slujba Sfântului Maslu

* *Sâmbătă, 21 ianuarie,*

- ora 7.00, Slujba Utreniei, a Sfintei Liturghii
- ora 17.00, Slujba Vecerniei

Puteți direcționa 2% din impozitul pe venitul dvs. pentru lucrările și activitățile pe care le susține PAROHIA TOMA COZMA

Datele noastre necesare pentru Completarea

Formularului 230 sunt:

- Numele Asociației: PAROHIA —TOMA COZMA
- CIF (Codul de Identificare Fiscală): 11198095
- Contul Organizației în format IBAN: RO38 RZBR 0000 0600 0027 6450

Modalități de a mulțumi lui Dumnezeu pentru binefacerile primite

- * Rugăciune personală
- * Participare la Sfânta Liturghie și la Slujbele oficiate în biserică
- * Împărtășirea cu Sfintele Taine
- * Ajutând o lucrare a Bisericii
- * Ajutând un semen aflat la mare încercare
- * Postind
- * Aprinzând o lumânare
- * Renunțând la păcat și dăruindu-ți întreaga viață lui Dumnezeu
- * Să învățăm să fim mulțumitori lui Dumnezeu în orice situație a vieții, așa cum spunea un Părinte: "A venit bunastarea ? Multumește-I Lui Dumnezeu și bunastarea îți va fi temeinică. A sosit nenorocirea ? - Multumește-I Lui Dumnezeu și nenorocirea se va curma."

A consemnat Vasilica Onofrei

Fiecare pas spre Dumnezeu este numărat de îngeri

Un bătrân ședea în pustie, departe de orice sursă de apă cam la 12 mile. Și mergând să aducă apă, zi de zi, cu mare oboseală, la un moment dat bătrânul s-a supărat: „Dar de ce e nevoie de această oboseală zilnică ? Mai degrabă îmi mut adăpostul lângă apă, ca să nu mai chinui, să nu mai obosesc”. Dar zicând acestea în gândul său, simți prezența cuiva în spate, pe urmele sale. Se opri și îl așteptă pe cel care venea în urma lui. Și l-a întrebat bătrânul: „Cine ești?”. Iar cel care venea în urmă i-a spus: „**Sunt îngerul Domnului și sunt trimis să-ți număr pașii. Și cu cât sunt mai mulți pași, cu atât răsplata Domnului va fi mai mare**”. Auzind aceasta, bătrânul își mută adăpostul și mai departe cu cinci mile de fântână, pentru ca răsplata să-i fie mai mare.

(Adrian Alui Gheorghe, *Părintele Iustin Pârnu: o misiune creștină și românească*, Editura Doxologia, Iași, 2013, pp. 219-220)